

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER | Aprilie Nr.3 (2024)

Congresul Autorităților Locale din Moldova

PENTRU O DESCENTRALIZARE ȘI AUTONIMIE LOCALĂ REALĂ!

www.calm.md

COOPERAREA DINTRE APL DIN R. MOLDOVA ȘI ROMÂNIA ȘI PARCURSUL EUROPEAN AL STATULUI NOSTRU – SUBIECTE ABORDATE ÎN CADRUL ADUNĂRII GENERALE A ASOCIAȚIEI ORAȘELOR DIN ROMÂNIA!

În perioada 15-16 aprilie, o delegație a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a participat la Adunarea generală a Asociației Orașelor din România (AOR) și Gala AOR, organizată cu ocazia celebrării a trei decenii de activitate. Din delegația noastră a făcut parte directorul executiv al CALM, Viorel Furdui; primarul municipiului Edineț, președintele Rețelei Orașelor și Municipiilor din cadrul CALM, Constantin Cojocaru; primara orașului Drochia, vicepreședinta CALM, Nina Cereteu; primarul orașului Râșcani, Victor Bogatico și primarul orașului Căușeni, Anatol Donțu. Alături de primarii de orașe, la eveniment au participat reprezentanți ai Guvernului și Parlamentului din România.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A PARTICIPAT LA CEA DE-A 30- ANIVERSARE A ASOCIAȚIEI ORAȘELOR DIN ROMÂNIA!

O delegație a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a fost invitată la celebrarea a trei decenii de activitate a Asociației Orașelor din România (AOR). Despre eveniment și relațiile dintre asociațiile autorităților locale și primarii din Republica Moldova și România vorbim în cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM”. Protagonistii ediției sunt directorul executiv al CALM, Viorel Furdui, vicepreședintele CALM, Constantin Cojocaru; vicepreședinta CALM, Nina Cereteu și primarul orașului Căușeni, Anatol Donțu. Tot în cadrul acestei emisiuni vă invităm să cunoașteți doi aleși locali la primul mandat: Viorica Beregoi, primara comunei Trușeni, municipiul Chișinău și Iurie Talpa, primarul satului Ignăței, Rezina.

[Emisiunea poate fi accesată la următorul aici >>>](#)

PRIMARII - MOTORUL INTEGRĂRII EUROPENE A REPUBLICII MOLDOVA!

Integrarea europeană și consolidarea parteneriatelor dintre localitățile din Uniunea Europeană și cele din Republica Moldova și Ucraina au fost principalele teme ale Summitului Internațional al Primarilor din acest an. Evenimentul, lansat în anul 2016 în Ucraina, a fost găzduit de R. Moldova, din cauza războiului. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” vorbim despre cooperarea dintre aleșii locali, accesul la fondurile europene, inclusiv cele transfrontaliere, dar și despre rolul primarilor în dezvoltarea localităților și a integrării europene a statului. Protagonistii ediției sunt primarul municipiului Hâncești, Alexandru Botnari; primarul municipiului Toplița, județul Harghita, România, Dumitru Olariu; primarul comunei Stăuceni, Alexandru Vornicu; primara de Văleni, Cahul, Silvia Știrbeț; primarul orașului Nisporeni, Dan Negel; primarul de Zâmbreni, Ialoveni, Daniel Țonu; primarul satului Copceac, UTA Găgăuzia, Oleg Garizan și reprezentantul primăriei orașului Podolsk, Ucraina. Oleg Olanschi.

[Emisiunea poate fi accesată aici >>>](#)

APL VOR PUTEA ÎNREGISTRAREA SELECTIVĂ A TERENURILOR ÎN LIPSA DELIMITĂRII DUPĂ APARTENENȚĂ A TERENURILOR UAT

La data de 18 aprilie 2024 a fost publicat în Monitorul Oficial ordinul Directorului general al Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, prin care au fost modificate trei acte normative departamentale (Instrucțiuni), inclusiv care vizează înregistrarea primară a terenurilor excluse din obligativitatea delimitării după apartenență (nu este necesară în privința lor coordonarea cu Agenția Proprietății Publice) prin prevederile Legii nr. 29/2018 (art. 21 alin. (91) – (92) în redacția Legii nr.348/2023, în vigoare din 13.01.24).

Instrucțiunea cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, aprobată prin Ordinul Directorului general al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 70/2017 prevede modalitatea de întocmire a documentației cadastrale în vederea înregistrării primare a terenurilor proprietate publică a UAT. Modificările aprobate urmăresc îmbunătățirea procesului de executare a lucrărilor cadastrale în privința acestor tipuri de terenuri, inclusiv micșorarea termenului de executare. Cea mai importantă finalitate așteptată a procedurii simplificate (exceptate din procedura de delimitare după apartenență) constă în posibilitatea înregistrării în timp util în registrul bunurilor imobile a terenurilor care prezintă cel mai mare număr din toate cele neînregistrate încă, și nu în ultimul rând, facilitează proprietarilor posibilitatea legitimării drepturilor deținătorului de teren.

[Vezi mai mult >>>](#)

APL VOR PUTEA APLICA NOI PREVEDERI IMPORTANTE PENTRU LOCUITORII UAT DIN CODUL URBANISMULUI ȘI CONSTRUCȚIILOR NR. 434/2023 INTRATE ÎN VIGOARE

În curând APL vor putea aplica plenipotențiar mai multe prevederi importante ale Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, care au intrat în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (30.01.2024).

În acest sens, de către Guvern urmează a fi aprobat în curând actul normativ care va preciza procedurile corespunzătoare pentru punerea în aplicare a noilor prevederi legale. Consiliile locale vor putea aproba cuantumurile plăților pentru eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire.

[Vezi mai mult >>>](#)

PRIMARUL DE IGNĂȚEI, REZINA, IURIE TALPA: „OBIECTIVUL MEU ESTE DE A CREA O LOCALITATE PRIETENOASĂ COPILOR

Primarul la primul mandat al satului Ignăței, Rezina, Iurie Talpa, crede că un ales local trebuie să fie corect, punctual, devotat cauzei, să aibă dorință și inițiativă. Deși au trecut doar câteva luni de la alegerile locale generale din toamna anului trecut iar domeniul în care activează este unul nou, cu mult efort și cu susținerea echipei, primarul reușește să realizeze obiectivele propuse în campania electorală.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIORICA BEREGOI: „PENTRU A FI UN BUN PRIMAR ESTE NEVOIE DE DORINȚĂ, VERTICALITATE, COMPETENȚĂ ȘI INTEGRITATE”

În rezultatul alegerilor locale generale din toamna anului trecut, Viorica Beregoi a devenit primara comunei Trușeni, municipiul Chișinău. Aleasa locală ne spune ce a determinat-o să candideze, care sunt problemele și prioritățile locuitorilor, dar și ce calități trebuie să aibă un primar pentru ca comunitatea locală pe care o reprezintă să prospere.

[Vezi mai mult >>>](#)

TURNEU AMICAL DE FOTBAL ÎNTRE PRIMARII DIN MOLDOVA ȘI UCRAINA CARE AU VENIT ÎN ȚARA NOASTRĂ PENTRU A PARTICIPA LA UN SUMMIT

Un turneu amical de fotbal între primarii din Moldova și Ucraina a avut loc la data de 11 aprilie la Strășeni. Chiar dacă jucătorii spun că pe teren situația a fost destul de tensionată într-un final a învins prietenia. Funcționarii publici ucraineni au venit în țara noastră pentru a participa la summitul internațional al primarilor.

[Vezi mai mult >>>](#)

GIMNAZIUL DIN SATUL ULMU, RAIONUL IALOVENI, EFICIENTIZAT ENERGETIC

În jur de 220 de elevi ai Gimnaziului din satul Ulmu, raionul Ialoveni, beneficiază de condiții prielnice de studiu, iar 34 de angajați – de condiții optime de muncă, în urma implementării unui amplu proiect de eficientizare energetică, realizat în cadrul Programului “Satul European”, ediția I.

Astfel, potrivit ONDRL, lucrările au inclus termoizolarea pereților clădirii, fapt care, pe lângă menținerea căldurii în clase, a dus la eliminarea mușgaiului, care, după cum bine se știe este un factor de declanșare a problemelor respiratorii, dar și a multor alte probleme de sănătate.

După finalizarea lucrărilor, situația din clase s-a îmbunătățit semnificativ, elevii nu mai stau îmbrăcați la ore în haine groase, pentru că temperatura în instituție deja corespunde normelor. În același timp, a fost redusă semnificativ factura pentru gaze.

[Vezi mai mult >>>](#)

CASA DE CULTURĂ DIN HOREȘTI, REABILITATĂ

Aproape 200 de copii din satul Horești, raionul Ialoveni, inclusiv membrii celor 4 colective artistice cu Titlul “Model”, își desfășoară activitățile într-un mediu îmbunătățit, datorită reabilitării Casei de Cultură din localitate. De asemenea, peste 50 de angajați ai instituțiilor publice, cu sediul în același edificiu, beneficiază acum de condiții optime de muncă.

Lucrările de renovare a acoperișului clădirii Casei de Cultură și de termoizolare a încăperilor au fost posibile datorită unui proiect realizat în cadrul Programului Național „Satul European”, ediția 1.

Clădirea a fost construită în anii '80, iar mai bine de trei decenii, acoperișul acesteia nu a beneficiat de reparații capitale. Din acest motiv, în ultimul timp, în urma ploilor abundente, tavanul mereu curgea, periclitând desfășurarea activităților copiilor și a colectivelor artistice. De menționat că, în această clădire, își desfășoară activitatea primăria, serviciul de asistență socială, oficiul poștal, poliția de sector și două biblioteci.

[Vezi mai mult >>>](#)

"SATUL EUROPEAN EXPRES": CONDIȚII MAI BUNE PENTRU COPIII DIN SATUL PUHOI, RAIONUL IALOVENI

În jur de 70 de copii din satul Puhoi, raionul Ialoveni, beneficiază de condiții sanitare îmbunătățite în grădinița nr.2 "Foisor" pe care o frecventează. Este vorba de construcția unui grup sanitar nou și repararea celui existent. Realizarea proiectului a fost posibilă în cadrul Programului Național "Satul European Expres".

Tot în cadrul acestui program, în localitate, au fost construite și două terenuri de joacă pentru cei peste 600 de copii din Puhoi și satele învecinate.

[Vezi mai mult >>>](#)

PARC MODEL ÎN COMUNA STĂUCENI DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Cei aproximativ 11 mii de locuitori ai comunei Stăuceni din municipiul Chișinău, se bucură, în prezent, de un parc model, dotat cu o infrastructură modernă pentru recreere și joacă.

Acest proiect a fost realizat în cadrul Programului Național "Satul European". În acest scop, din Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL) au fost alocate aproape 9 milioane de lei.

Potrivit ONDRL, parcul se întinde pe o suprafață de 1,8 hectare și a fost conceput astfel încât să răspundă nevoilor variate ale comunității, inclusiv de dezvoltare armonioasă și sigură a copiilor. Acesta include două terenuri de joacă, dotate cu echipamente de calitate, un bloc sanitar, un sistem de iluminat eficient, precum și mobilier urban, modern și durabil.

De asemenea, au fost plantați 260 de copaci, pentru a crea un mediu prielnic și ecologic.

[Vezi mai mult >>>](#)

AU ÎNCEPUT SĂPĂTURILE DE FUNDAȚIE PENTRU PILONII LINIEI VULCĂNEȘTI-CHIȘINĂU

a Congaz, localitatea de unde începe construcția Liniei Electrice Aeriene de 400 kV pe direcția Vulcănești – Chișinău sunt în plină desfășurare săpăturile de fundație pentru primii piloni. Așa cum s-a anunțat de curând, după oferirea accesului în teren, începând cu data de 8 aprilie a fost mobilizată echipa de muncitori și pregătit șantierul de lucru cu începerea primelor lucrări.

Noua Linie Electrică Aeriană va avea o lungime de 158 de km și va intersecta 8 raioane ale țării. Linia este foarte importantă pentru securitatea energetică a țării și va avea o capacitate ce ar putea asigura circa 50% din consumul de energie electrică a țării în perioada cu sarcină maximă.

Valoarea contractului este de circa 27 de mln. Euro, finanțați de Banca Mondială prin intermediul Proiectului de Dezvoltare a Sistemului Electroenergetic.

[Vezi mai mult >>>](#)

"SATUL EUROPEAN": 3000 DE LOCUITORI DIN TRUȘENI SUNT ASIGURAȚI CU APĂ POTABILĂ LA ROBINET

Prin punerea în funcțiune a noii rețele de apeduct în sectorul Valicica Nouă din comuna Trușeni, municipiul Chișinău, a fost rezolvată o problemă majoră pentru locuitorii din zonă. Timp de mai mulți ani, aceștia se confruntau cu lipsa critică a apei potabile.

Proiectul realizat în cadrul Programului Național "Satul European" a inclus construcția unei rețele cu o lungime de 1,6 kilometri, a unei stații de pompare modernă, dar și instalarea a două rezervoare de apă, cu o capacitate a câte 300 de metri cubi. Acestea asigură presiunea adecvată și distribuția uniformă a apei către cele peste 1000 de gospodării casnice conectate la apeduct.

[Vezi mai mult >>>](#)

COLECTAREA DEȘEURILOR SOLIDE ÎN BUDEȘTI, TOHATIN, CRUZEȘTI ȘI COLONIȚA

A fost soluționată problema legată de lipsa evacuării organizate a deșeurilor menajere pentru gospodăriile din suburbiile Budești, Tohatin, Cruzești și Colonița. Aceasta a fost posibil datorită implementării proiectului intercomunitar „Colectarea deșeurilor solide în Budești, Tohatin, Cruzești și Colonița”, susținut financiar de Programul USAID „Comunitatea mea”, administrațiile locale din cele patru suburbii, în parteneriat cu Primăria municipiului Chișinău.

Beneficiari finali vor fi în jur de 15 mii de locuitori. În prezent, peste 2000 de gospodării au deja semnate contracte de evacuare organizată a deșeurilor menajere.

Una din provocările implementării acestui proiect pentru administrațiile publice locale de nivelul I a fost identificarea contribuției financiare proprii.

[Vezi mai mult >>>](#)

POSTUL COMUNITAR DE POMPIERI VOLUNTARI DIN LOCALITATEA SIREȚI, INAUGURAT

La data de 4 aprilie 2024, a avut loc ceremonia oficială de inaugurare a noii remize a Postului de Pompieri Voluntari din localitatea Sireți, raionul Strășeni. La eveniment a participat, Secretarul de stat al Ministerului Afacerilor Interne, doamna Jana Costachi, conducerea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, reprezentată de colonel Alexandru Oprea, Excelența sa ambasadorul Statelor Unite ale Americii Kent D. Logsdon, reprezentanți ai Agenției Statelor Unite pentru dezvoltarea internațională (USAID) Moldova, Solidarity Fund PL în Moldova, Programului Comunitatea MEA, dar și oficiali ai autorităților publice locale.

[Vezi mai mult >>>](#)